

Nro. 45.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAN
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Decembernek 5-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

B é t s.

Az 1794-dik esztendőben verettetett Koronás, vagy 8 márványos tallérok között, a' mellyeken az Ő Felsége mej képe alatt, egy M. betű láttattatik, olyanok kezdettettek találtatni, a' mellyek nem igaz Kamarán költenek, és nagyobb részint, tsak rézből vagynak készittetve, mellyeket a' szinek is, hogyha az ember szemesen vizsgálja, könnyen esmérhetőkké téstzen: annakokáért e' föll közönséges hirdetmény adattatván-ki, hogyha a' *Magyar Kurir* olvasói is, azon rósz pénz iránt szemesek lesznek, annyival kevesebb kárt fognak szenvedni.

A' Fényes Porta két tatár Kurirjai, a' kik *Konstántzinápolyból Párisba* küldettnek, a' közelebb múlt vasárnap reggel érkeztenek meg ide *Bétsbe*, a' kik kivévén azon napokat, mellyeket *Bukurestben és Erdélyben* a' Contumatzián töltötenek el, *Konstántzinápolyból* 11 napok alatt érkeztenek meg ide *Bétsbe*. Ezen két tatárok a' legelsőek, a' kik mint Kurirok Európán keresztül utoznak.

A' Tsászári táborokból való szökevények iránt, ez előtt ki-adattatott Generál-Pardont, mellynek foglalátját, a' *Magyar Kurir* is, a' maga olvasóival, akkor egészen közlette vala, Ő Felsége még 6 hónapokig méltóztatott kegyelmesen meghosszabítani, melly idő alatt, hogyha a' szökevények tselekedéiket megbánván, a' magok előbbeni helyekre vissza térnek, és az elszökéseken kívül, valami más nevezetes tsinjok nem vólna, azoknak, az Ő Felsége Nov. 18 kán ki-adattatott kegyelmes Patense tartása szerént, semmi bántódásaik nem fog lenni, hanem az elszökésekbeli hibájokat, Ő Felsége kegyelmesen meg fogja bocsáttani.

Német Ország.

Frantzia Generál *Murat*, Nov. 16-kán érkezett vala meg *Rastadtba*, hogy a' fő Generál *Bonaparte* számára szállást készíttessen, ki is a' várbeli Kastély egyik szárnyába fog bé költözni, a' benne való lakozás végett. — A' Frantzia Plenipotentiarusok *Treilhard* és *Bonnier* pedig, a' kik mellett két Secretariusok vagynak, Nov. 18-kán érkeztenek meg *Rastadtba*, és a' békeségbeli Congressusra meghatározott követek közül, még csak a' Tsászári követek nem érkeztenek meg Nov. 19-kéig, de azokat is minden órában várják. Némelylek azt beszélik, hogy a' *Cisálpinai* Respublika is követeket fogna ezen Congressusba küldeni, holott a' sok idegenekkel, és a' Német Birodalombéli Deputatusokkal, nemcsak a' fogadok, de még a' Privatus személyek házaik is, mind

tele vagynak. Ezen Congressusra öfzve gyülekezett sokaságnak, hogy a' maga mulattságára is alkalmatossága lehessen, tehát *Strafsburgból*, francia és német komédiákat jádzó személyek is fognak *Rastadtba* által menni, a' hová Frantzia Generál *Berthier*, Nov. 20 kán érkezett-meg, és a' hová hogy *Bonaparte* is mikor fog meg-érkezni, ezt ugyan még eddig bizonyoson nem tudják, de hogy ő is nem sokára meg-érkezik, olyan reménységgel vagynak iránta.

A' Nov. 18 kán költ *Acheni* levelek, a' *Párisi* levelek után azt hirtelik, hogy az Országon kívül lévő dolgokra ügyelő *Párisi* Departementumtól, a' *Berlini* Udvarhoz nem régiben egy Kurir küldtetett volna, és hogy a' Frantzia Directorium, a' *Rénuson* túl lévő *Cliviai*, a' *Möursi*, *Geldriai*, és a' *Prussziai* Udvarhoz tartozott több más Országok által botsáttások iránt, immár tökéletesen meg-egyezett volna; és hogy a' Batáviai Respublika, a' Frantzia Respublikával kötött békességbeli tractatus tartása szerént, a' Frantzia Respublikának birtoka alá botsátott egynéhány tartományaiért, a' *Berlini* Udvertől, a' Frantzia Respublikának által engedett tartományokból fogna magának bonificatiót kapni, mellyekért a' *Berlini* Udvar is *Hannoverában*, és a' *Bergi* fejedelemségben fogna magának Recompensatiót nyerni, melly iránt Generál *Augereaunak* már Instructiója is volna ki adattatva.

Koloniába a' városi Polgárok száma közé, ez előtt mások tellyességgel bé nem vétettettek, hanem tsak azok, a' kik Catholicusok vóltanak; a' közelebb múlt Nov. 2 kán pedig, az oda való Magistratus azt határozta-meg, hogy a' vallásbeli minden különbségen kívül, valakik ottan megtelepedtenek, és a' Polgári hitet le-tették, tehát ezen túl, mindazok olyan Jussokkal élhessenek, mint a' Polgárok közül akármellyik a' millyesnél élhet. — Továbbá, az oda való kereskedésnek újra lejendő fel-állítása végett is, egy Commissió állittatott-fel.

A' *Hassiai* Landgróf, Nov. 20 kán indúlt el *Kasselből Berlinbe*. — A' *Rénus* mellyékin lévő Frantzia truppok közül, feles számú Kolonnék kezdettének, a' Frantzia Ország belső részébe, *Rennes* felé takarodni, az úgy nevezett Angliai ármádia meg-erössítésére való nézve, — A' *Rénus* bal partyán lévő német városok többnyire, a' Frantzia igazgató szék Commissariussainak, minden tartozkodáson kívül olyan kijelentést tettek, hogy ők sokkal inkább kívánnak a' Német Hazával, a' hogy ez előtt is vóltanak, mint sem a' Frantzia Respublikával egyesülni.

A' *Niederlandi* azon nemesség el-veztett Jóságai által vallott károk, a' kik a' Tsászár Ö Felségéhez hivek maradtanak, a' most újjonnan nyert Országokban fognak ki-pótoltatni, mellyeknek meg-vizsgálásokra való nézve, egy Commissió fog fel-állittatni. Tsak *Ligne* Hertzeg egyedül olyan jószágát veztette vala el *Niederlandba*, a' melly eztenő által 190,000 forintokat hozatt-bé. *Ursel* és *Ahrenberg* hertzegekről pedig azt beszélik, hogy ők is másokkal együtt, Frantzia polgárokká lettenek vólna, és hogy a' magok jószágok garantiájok alatt, mellyeknek árrokat 50 milliókra vetik, *Brüsszelben* egy Bankat akarnának fel-állittani.

Az *Ulmai* erősségek építését Nov. 23-kától fogva félbe hagyták, mellyek iránt közönségesen olyan vélekedéssel vagynak, hogy azoknak tovább való építésekhez, a' közelebb jövő tavasszal újra hozzá fognak kezdeni. — Az a' hire, hogy a' *Rastadi* Congressusba, a' *Cisálpinai* Respublika, vólt Gróf de *Exile Ferentzet* követtségbe küldette vólna, holott a' *Tractatus*hoz Novemb. 30-kán szándékoztanak hozzá kezdeni. — A' *Rastadt* lakossai közül, sokan a' közelebb való falukba költöztenek, és a' magok házaikat, az oda követtségbe küldetett Deputatusoknak engedték által szállásúl; némelly helyeken 2 szobákért, egy hónapig 40 Louisd'orsokat is fizetnek. — *Straßburg* és *Páris* között a' Frantzia Directorium a'

végezt állittat, vagy már fel is állittatott egy Telegrafust, hogy az által, a' *Rastadti Tractatusok*-ról, igen rövid idő alatt tudósítást vehessen.

Hanauból Nov. 23-kán. A' *Rénus* mellett fekütt Frantzia truppok, *Dünkirchen* felé kezdettnek takarodni; *Kolonian* is rakással takarodnak kereftül az úgy neveztetett Német ármádia truppjai; azok az artilléristák pedig, a' kik eddig elé *Zweybrückennél* feküttének, *Triest* felé vonják magokat, holott egy egész corpust formálván, azután, az *Angliának* visitát adni ki-rendelt ármádiához fognak menni, és a' mint a' hire, azon visita nagyobb solenitassa végett, még a' Frantzia Ország belső részeiben fekütt truppok is, nagyobb részint mozgásba kezdettnek eredni. — A' Frantziák úgy szándékoztanak, hogy Nov. végéig *Calais* és *Dünkirchen* között 25 emberekből álló tábort gyújtssanak öfzve.

A' Nov. 20-kán költ *Rastadti* tudósítások szerént, a' Német Birodalmi Congressusra ki-neveztetett Ts. Kir. követek, Gr. *Lehrbach* Ur Ö Excellája és Gr. *Metternich* Nov. 19-kén *Rastadtba* megérkeztenek, a' hová ki-rendeltetett Deputatusok már mind öfzve vagynak gyülekezve. — A' Frantzia követtség personalissa 200 személyeknél többől áll, és *Bonaparte* mellett tulajdon testörző katonák is vagynak, a' kiről az Olasz Országi ármádiától *Strafsburgba* érkezett Frantzia Generál *Muralt* azt beszéllette, hogy ő is Nov. 20-kán minden bizonnyal meg fogna érkezni *Strafsburgba*; egy *Strafsburgi* levél pedig melly is Nov. 21-kén költ, az hirteli, hogy *Bonaparte* azon hónap 20-kán estve *Rastadtba* megérkezett volna, és az oda való utját, *Helvétzián* és *Breisgaun* kereftül vette volna *Rastadt* felé.

Régenburgban nem régiben egy *Martin* nevezetű, tsudalkozásra méltó ember szármozott, a' ki, a' néki költsönbe pénzt adottaknak, ha a' költsönbe adott summa kisded, 5 napok, ha pedig a' summa nevezetes, 14 napok alatt 50 pro Centóval

fizeti vissza a' pénzeket, és még eddig a' maga igéretit punctualiter beteljesítette. Illyen Creditörök kellenének sok helyeken. — A' közelebb múlt Novemb. 18-ka éjtszakáján, a' *Rénus* vize tadjékán olyan kegyetlen északi nagy szél futt, hogy *Máintz* mellett egy örlő malmat, mellyben gabonából és liszből való feles Provisió vólt, mind öszve rottott. — A' most uralkodni kezdett *Prussiai* Király, 1770-ben, Aug. 3-kán születtetett, és egy *Meklenburg-Sterlitzi* Hertzeg asszonyt jegyzett el-magának feleségül.

A' *Neuwiedi* újság levelek szerzője, a' Nov. 25-kén ki-adott levelében, a' Congressus honnan való származását, így akarta meg-mutatni: *Congredior, congrederis, congrederi; verbum deponens: quem deponet? inde Congressus. — Bone Deus! a' deponente Congressus Rastadiensis? — integer Constitutionis.* — Ezen újság levél szerzője hirtelen azt is, hogy közelebbről egy illyen tzim alatt való könyv jött volna a' közönség kezibe: *Habakuk Profeta.* Ezen Profetának mind meg kelletik előre jövendölni, hogy a' *Rastadi* Congressusba mi mégyen véghez, és mint a' szerentse mondó tznék, kinek kinek a' maga születéséből jövendőt mondanak, ő is hasonlóképpen a' születésből magyarázatokat tévén, végtére minden féle titkokat felfedez. E' lesz ám a' derék *Habakuk!*

A' mostan uralkodni kezdett *Prussiai* Király III-dik *Friedrich Wilhelm*, az alatta valók előtt nagy kedvességbe ejtette magát az által, hogy ez előtt vólt *Rietzné* Asszonyságot, *Lichtenau* Gróf-nét, azért árestáltatta, mivel a' közelebbről meghalálozott Királytól, a' maga utolsó óráiban, egy olyan Schmuckat tsalt el, a' mellyben tsak egy kö 300,000 tallérokra betsültetik, és tulajdonképpen a' koronához tartozó; e' mellett közönségesen tudva vólt, hogy a' Királyal lévő ládába, egy-néhány ezer tallérok vóltanak, és a' Király meghalálozása alkalmatosságával, egy fillért sem találtak benne.

Cisálpinai Respublika.

Bonaparte fő vezér, *Majlandban*, November 12-kén egy hirdetményt tétetett közönségessé, a' melly által arról tette bizonyossá ezen Köz Társaságot, hogy annak állandóságát, és mástól való nem függését garantirozza, az az, magára vállalja, a' *Frantzia Respublika*, és hogy valamedig mostani *Constitutiójok* mellett megmaradnak, addig soha semmi veszélyben el nem hagyja őket. Következendő vala ezen hirdetménynek a' foglalatja: „*A' Majlandi fő kvártélyből Brumairnek 22 ikén (November 12-ikén). A' Cisálpinai népnek! A' ti Constitutiótok Frimairnek első (November 21-ik) napjától fogva el kezdődik. — A' ti Directoriumotok, törvényhozó testetek, a' ti Cassationalis törvényfzéketek, és a' több alsó kórmányfzékjeitek organizáltatva fognak lenni. Első példák vagytok a' historiában a' nemzetek közt, a' a' kik minden részre való hajlások, revolútiók, és gyilkosság nélkül lettetek szabadakká. — Mi adtuk nektek a' szabadságot, igyekezetek azt megtartani. — A' *Frantzia Respublika* után, ti vagytok a' leg népesebb és leg gazdagabb Köz Társaság — a' ti fekvéstek nagy figurát tsináltat veletek Európának jelenvaló körülállásai közt. — Hogy méltók lehessetek lételetekre, egyedül bölts és mértékletes törvényeket készitsetek, a' mellyeket minden erőökkel és tehetségtekkel bé tellyesitsetek. Illendő tekintettel légyetek a' vallás eránt. Készitsétek el hadi népeteket, de nem tsapongó és korhely emberekből, hanem a' polgárokból, a' kik a' respublikai lélek által elevenittetvén, tulajdon bóldogságokhoz ragaszkodjanak 's. a' t.*

Olasz Ország.

Velentze várassából írják, hogy oda három *Ts. K. Commissariusok* mentenek-bé, olly véggel, hogy az oda bérukkolandó *Austriai katonaságnak* eleve jó kvártélyokat készitsenek. *A' Velentzei* bóldog emlékezetű *Municipalitás Pesara Nobilinek*, a' *Velentzei Ex-Respublika Bétsben* lévő

követjének, minden örökségeit sequestrum alá vette, hogy *Velentzébe* vissza menni nem akart. — A' *Campo Formidói* békességnek tökéletességre lett menetele után magához hivatván ötöt B. *Thugut* Ts. K. Status Minister, örömmel jelentette nékie, hogy minden jószágai fel-szabadítottak a' sequestrum alól, minekutánna mind *Velentze* várasa, mind a' *Velentzei* tartományoknak nagyobb része, a' Tsászár Ő Felsége Birodalma alá estenek volna.

A' *Majlandba* küldetett *Génuai* deputatusok eránt, igen nagy emberséget mutatott *Bonaparte* Generál, és arra kérte őket, hogy minél előbb készitenék-el a' *Liguriai* Respublika Constitutióját, állitanák állandó fundamentumra magok szabadságát, és mástól való nem függéseket, azzal biztatván őket, a' Frantzia Respublika az ő valóságokat bizonyossan garantirozni fogja.

A' Frantzia Respublikával öszve kaptsolattott *Velentzei* szigetek 4 Departementumokra osztattak-fel, úgymint: 1) a' *Corcyrai*, 2) *Jonium* tengeri, 3) *Egéumi* tengeri, és 4) *Citherei* Departementumokra.

Generál *Bonaparte* a' *Velentzei* azon 4 Deputatusokat, a' kik az ő parantsolatja ellen *Párisba* akartanak vala menni, *Mojlandban* el fogattatta.

Az újjobban érkezett Olasz Országi tudósítások szerént, a' *Cisálpinai* Respublika földje, a' Generál *Bonaparte* parantsolatjából, 20 Departementumokra osztattatott-fel, mellyeknek lakossai 3 millió 294572 személyekből állanak, a' melly meg-számlálás azon Respublika határainak végképpen való meghatározása után fog nagyobb tökéletességre menni. — Ezen Respublika földje, 600 quadrat mért földekből áll, és a' *Pó* vize jobb partya, azon viznek a' tengerbe való omlásával; az *Adriatikumi* tenger 40 óránnyi partjával, *Rimini* és *Ravenna* városokkal együtt hozzátartozik. — A' közép tenger felől, *Massa* és *Karrarra* is a' tengernek mintegy 10 óránnyi partjával együtt az ő birtoka alatt vagynak, a' 42 dik

szám alatt elé számlált városokkal együtt, a' mely-lyeken kívül, az *Udinei* békesség szerént, a' *Mántuai* Districtusban lévő *Marquisat Castellara* és *Gazoldo* nevű helységek is hozzá adattattak.

Velentzéből Nov. 15-kén. A' Frantziák innen még mind takarodnak ki, és mint a' hangya a' tojássát, minden munitiójokat és artillériákat úgy takarittyák *Májland* felé. — Minthogy már az elé-séget bővebben kezdték *Velentzébe* hordani, mint ennekelötte történt vala, azért azoknak árrok is pagyon kezdett szállani. — A' *Velentzei* nemesség a' dolgok változásán nem kevésbé örvend, és már a' maga elébbeni titulussával kezdett élni, a' szé-gényebbek pedig közüllök, a' magok bóldogulásokat, vagy a' Tsászári armádiánál, vagy pedig ki egy, ki más féleképpen kívánja keresni. — A' *Velentze* körül lévő Frantzia truppok, tsak a' tse-nesség fenn tartása végett, és tsak addig fognak ottan múlatni, mig a' Tsászáriak oda bé-nyomúl-nak. — A' *Mántuában* lejendő őrizet' fele része, azon Frantziákból fog állani, a' kik közül 25,000 embereket a' Mántuaiak tartanak a' magok zsold-jokan, fele része pedig, a' *Cisálpinai* Respubliká-ból iminnen amonnan öszve szedett katonákból. *Veronába*, a' határ széleknek ki tsinálások végett, mind a' Frantzia, mind pedig a' Tsászári Inge-nieursook meg-érkeztenek immár. — A' *Velentzei* Respublika sorsa, a' mint a' *Májlandi* levelek hirlelik, a' *Génuai* Respublikának is nem kitsi sze-gett ütett a' fejibe, melly is a' Frantzia Respublika, és a' *Sárdinai* között kötött alliantzia beli tractatussal nem lévén egészen meg-elégedve, azért, Polgár *Lupit* a' fő Generálhoz *Bonaparté*-hoz, Polgár *Paretot* a' végre hajtó Directorium-hoz *Párisba*, Polgár *Verluccionét* pedig a' *Rastadti* Congressusba küldette-el. — Generál *Bonaparte*, a' *Cisálpinai* végre hajtó Directoriumhoz egy oly-lyan rendelést küldött, hogy a' *Velentzei*, vagy az *Austriai* Háznak által botsátott más helységek vagy városokbeli minden Patrioták neveiket lis-tába vévén, azon jegyzést a' *Májlandba* tartatan-

dó nemzeti Congressusba adja-bé, és mind azok, valakiket a' végre hajtó Directorium joknak talál lenni, a' *Cisálpinai* Respublika valóságos polgári Jussával élhetnek.

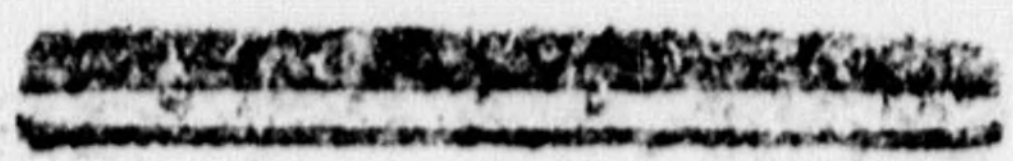
A' *Virgilius* tiszteletire *Mántuában* tartatott innep napott, az Olasz Országból vett újabb levelek ekképpen adják elé: — Oct. 15-kén (a' melly napon ezen Poéta, a' *Kristus* születése előtt *Mántua* mellett egy *Andes* nevezetű faluban született vala) a' tudományok és a' szép mesterségek Akadémiai egyesülve lévén, azon innep napon közönségesen való beszéd tartottatott, más nap pedig *Mántua* várossa is azon tiszteletben részese kívánván lenni, az illuminált palotákra, és más épületekre, verseket és virágokból való koszorúkat rakatott-fel, zöld ágokból pedig egy templomat készitvén, azt a' több ékességei között, a' *Tacitus*, *Propertius*, és *Silius Italicus*ból válogatott fejül való irásokkal rakták meg. — A' *Mántua* környékéről öszve gyülekezett teméntelen sok léányok is juhász né módra öltözvén-fel, úgy jelentenek meg a' *Virgilius* tiszteletére rendeltett napon, a' mellyen, a' hajokkal, lovakkal, és gyolag való verset futásokon, és több solennitásokon kívül, egy a' végre készített szép Odát, éneket 10000 ren éneklettenek el, ezek mellett pedig, a' leg jobb musikusok, az éneklés alatt 100 musicale Instrumentumokkal musikáltak.

Nagy Britannia.

A' Lord *Malmesbury*, és a' *Lilléi* Fr. követei között, a' békesség meg kötése végett folytatott Correspondentia tartása szerént, Lord *Malmesbury*, a' békességét nevezetesebben ezen alább meg itt feltételek alatt igérte vala meg a' Fr. Respublikának: 1) Hogy Anglia és Frantzia Ország között örökös békesség legyen. 2) Az 1678 és 1679 dikbeli *Nimmvégeni*; az 1679-dik *Riswicki*, az 1713 dik *Utrechti*; az 1714 dik *Baadeni* békességbeli tractatusok; az 1717-dikbeli *Hágai* harmos szövetség; az 1718 diki négyes frigy kötés; az

1736 dikbéli *Bétsi*; az 1748 dikbéli *Aacheni*; az 1763 dikbéli *Párisi*; az 1783 dikbéli *Versáliai* békességes tractatusok, hogy most is meg erősítessenek, és a' mostani Tractatusnak fundamentumául légyenek 3) Anglia *St. Pierre* és *Miquelon* szigetjeit, Frantzia Országának vissza fogja adni. 4) Mind a' két részről, az egyik a' másiktól el vétetett helységek adattattassanak egymásnak vissza. 5) Hogy a' most egymással szövetséget szerző Felek, egy részről a' *Portugalliai* Királynét, és a' *Spanyól* Királyt, más részről pedig a' *Batáviai* Respublikát, kérésekkel az iránt keressek meg, hogy ők is a' mostani frigy kötésbe avatkozzanak beléjje. 6) *Anglia* magát arra is kötelezi, hogy a' Spanyolok által el vétetett helységeket, ki vévén *Trinidad* szigetit, a' Frantzia Respublikának mind vissza adattatja. 7) A' *Batáviai* Respublikától el vett minden helysegeket is, azon Respublikának vissza fogja adni, ki vévén a' *Jó Reménység Fokát*, *Ceylon* szigetit, és *Cochin* várossát. 8) Minthogy pedig *Anglia* majd minden meg hódolt helysegeket ki ad, erre való nézve meg kívánja, hogy az *Orániai* Hertzegnek is, a' mit 1794 ben el veltett, adattassék vissza, vagy pedig bonificaltassék; e' mellett pedig a' Frantzia Respublika kötelezze magát arra, hogy ezen Hertzeg a' mitsoda hivatalbéli méltoságot és Charactert viselt Hollandiában, annak el veltése, a' közönséges békesség helyre állításával néki elegendő képpen fog bonficaltatni.

A' Lord *Malmesbury* által tétettetett békeségbeli ezen projectum, a' követek által közöltetvén a' Fr. Directoriummal, arra a' Directorium a' többek között, nevezetesen ezen okokból nem akar réá allani: Hogyha Spanyol Ország *Trinidad* szigetit, a' melly felette termékeny hely, az Anglusok kezeknél maradni fogja meg engedni, ez által az Anglusoknak, igen tágos út fog arra nyittattatni, hogy a' Spanyol *Amériksba*, alattomban és tilalmas kereskedést üzzenek, úgy annyira, hogy azon Ország kintse, a' melly eddig

Cadixba folyt, az után a' maga utját *Anglia* felé fogná venni. — De a' *Pitt*' nap keleti *India* iránt való plánumai, még ennél is sokkal nagyobbak; mivel hogyha a' *Jó Remenység Foka*, e' mellett *Ceylon* szigete, és *Cochim* várossa, az Anglusok birtokában maradna, az által a' napkeleti *Indiai* egész kereskedés, az Anglusok kezére jätzodtatnék, úgy annyira, hogy az oda való portékákat, más nemzeteknek az Anglusoktól kellenék megvásárolni. — Ezekre pedig a' *Frantzia* Respublika tellyességgel, réa nem léphetvén, a' közötté, és Nagy *Brittannia* között eddig elé folytatott háborút, dupplás erővel kellett folytatnia. — — — — De az *Angliába* való szerentsés ki szállás; oda való bé menés, az ám nem karika tsapás, köröm szakad ott még. — *Admirál St. Vincent*, Oct. 19 kén érkezett meg 12 linéa hajókkal, a' *Lissaboni* kikötő helyhez; más rendbéli 10 hadakozó hajok pedig, *Cadixat* tartják ostrommal körül véve. — Az Oct. 11-kén történt tengeri háborúban el-fogattatott *Vice-Admiral Rentjes*, életének 72 dik elztendejében, Nov. 9-kén *Londonban* meg holt. — A' *Hollandusoktól* el-vétetett *Hercules* nevezetű hajó Kapitánya is, a' maga 'sebeiben meg-halván, *Jármuthban* hatonai pompával el-temettetett.

Frantzia Respublika.

Párisban Novemb. 13-dikán majd egész nap olyan vastag köd vólt, a' milyenre az idős emberek sem emlékeznek. Mintha valamelly büdös-kő szagú felleg által lett vólna az egész város béborittatva. Szeme, szájja, és óra, sokat szenvedett miatta az embereknek. Estvére kelve, az utzán egy lépésnyi távolságra a' gyulytott gyertyát, egynéhány lépésre pedig, a' fákja világát se lehetett látni. Az utzán járó tolvajoknak jó idő vólt; büntetetlenül fosztogathattak. — Egyéb szerentsétlenség is sok esett; a' vízbe is belé hullottak; és némelleyek oda is vesztének.

Az 500 személyekből álló tanács' Novemb. 14-kén tartott ülésiben, *Geyvernon* azt adta fel, hogy ők a' haza őltalmazóinak 1000 millió livrákat igértének volna jutalomba. — Minden szabad nemzetek, a' magok el-esett vitézeik özvegyeiket, árvaikat, táplálják, nevelik. Hogyha pedig mi a' mi szavunkat bé nem tellyesittyük, úgy magunkat rútol meg-gyalázzuk. De a' már a' kérdés, hogy az 1000 millió livrákat honnan vesszük? Mert a' mi még a' Nemzeti jószágokból el nem adattatott, az a' Statusnak költsönbe adott Creditoroké. Hát új adot vessünké a' népre? E' tellyességgel nem lehet, hanem az én vélekedésem az, hogy azon szüléknek kellenék a' jószágaikat elszedni, a' kiknek gyermekei, az Országból ki-mentenek. — Ők a' mi szerentsétlenségünknek az okai. Miért nem állottanak ellent az ő fijaik ki-költözéseknek? Hogy az Emigransok szüléi jószágok bátorságba légyenek, az iránt ugyan törvény vagyontétetve, de ezen törvény a' szabadsággal ellenkéző lévén, azért bátran el-töröltethetik, különben is azon törvény, a' Factionisták által lévén készítettve. — Ezen fel-adás tetzvé az 500 személyekből álló tanácsnak, annakokáért egy Commissió a' végre rendeltetett-ki, hogy az, az Emigransok szüléjektől mi moddal léjendő jószágok el-szedettetések iránt, a' maga vélekedését tenné meg.

Elegyes Tudósittások.

Az északi Amériikai Statusok, Generál *Kosciuskonak* oda lett meg-érkezésével, mint a' ki az ő Respublikájok függetlensége mellett keményen viaskodott vala, egy nagy Jószágot ajándékozott, mellyet *Kosciusko* is el-fogadott, és e' mellett a' fizetésiből még hátra maradott 20,000 Dollársok is néki ki-fizettettek. — A' II-dik *Friedrich Wilhelm* Király halála, a' Prussiai Monarchiára való nézve, hogy minémü változásokat fog szülni, ez iránt a' Politicusok nagyon curiosusok kezdettek lenni. — A' *Modenai* 70 ezrtendős hertzegegről

azt beszélik, hogy *Breisgauban Freyburgban* fogna ezután lakozni, holott mindazonáltal még eddig az ő ott való lakozására, nintsen alkalmas épület. — A' *Modenai* Hertzeg Olasz Országi volt *Statusa* földje, 92 quadrát mért földeket, és 320,000 lakosokat foglalt magában. — *Breisgau* 54 quadrát mért földekből, a' népessége pedig 150,000 emberekből áll. — A' *Pétersburgban* lakozó volt *Lengyel* Király adossága 15 millió forintokra mégyen. — A' *Turnopoler* és *Zalasziker* nevezetű *Galitziai* kerületek a' benne uralkodó pestis miatt bé-zárattattanak; *Bojane* mellett pedig *Lobozie* és *Korantzi* nevezetű faluk, hogy a' pestis belöllek tovább ne harapozzék, el égettettének. — *Bukovinában* is rossz féle betegségek kezdtek magokat mutogatni. — *Irláudiában* a' tsendesség még helyre nem állhatott. — *Weinsberg* és *Oehringen* környékén a' juhok, és a' sertések is nagyon kezdettének döglenni. — Az *Insurgens* nemes magyar sereg, az Ő Felsége parantsolatjából mind addig együtt fog maradni, és magát a' fegyverbe gyakorolni fogja, míg a' békesség egészen helyre fog állittatni. — Mióltától fogva a' *Persiai* Usurpator *Mehemed Khán* meg-ölettetett, azolta az *Interregnum* alatt folytatott sok fegyver zörgések miatt, azon Országnak igen sokat kellett szenvednie. — A' sok *Praetendensek* közül, a' meg-öletett Usurpator *Generálissa*, *Sed. Khán* iránt vagynak olyan reménységgel, hogy a' *fortioris jus* mellett, ő fogná azon Országot a' keze alá venni. — *Breisgauban* a' *Schutterni* Abbátia, egy szolga vigyázatlanságából szinte egészen hammúvá égett-el. — *Velentzéből* írják, hogy *Nov.* végével 30,000 emberekből álló truppokkal szándékozott *Gróf Ter-tzi* oda bé-rukkolni.

Magyar Ország.

Szölösről *Novemb.* 20 kán. *Néhai*, nagy emlékezetű, *R. Sz. B. Gróf Széki Teleki József* Ur Ő *Excellája* halála által, a' *T. Nms. Ugotsa* *Vármegye* *Fő Ispányi* székét, mint ezen *Hivatalnak*

kegyelmesen ki-nevezett Administratora Méltos. Udv. Tanácsos, és az Imperialis Camarának egyik érdemes Referendariussa *Semsey András* Úr, midőn Novemb. 6-kán el-foglalta volna, az egybe gyűlt Rendekhez, ezen ide alább meg irt beszédet tartotta.

Tekintetes Nms. SS. és Rendek!

El-foglalván Felséges Fejedelmünknek kegyes parantsolatjából e' Nms. Vármegyének Fő Ispányi székét, ezen fényes hivatalt, mint Administrator viselni kezdvén, önként, és nyilván vallom, hogy annál érzékenyebb háládatossággal, annál eleve-nebb alázatossággal 's jobbágyi hiveséggel kell fogadnam Ő Felségének velem minden reménységem felett tapasztaltatott Királyi kegyelmét (a' mellyre ezen T. Nms. Vármegye Rendeknek, egy új Fő Ispány nevezése végett, a' Tronushoz nyújtott kérelme adott alkalmatosságot) mennél több és méltobb okaim vagynak énnékem az örvendezésre, énnékem, a' ki a' T. Nms. Rendeknek eb-béli kérelmek nélkül, e' különös szerentsére mostanában talám még nem juthattam volna.

Nemtsak az a' Tekintet, hogy egy olly Fő és Országunk kezdetével egy idejű hivatalnak lettem Administratorává, a' mellyben, még a' nagyra vágyó sziv is elég alkalmatosságot lelhet fenn héjjazó indulatjának gyönyörködtetésére, annyival pedig inkább a' jó hazafi, (ki az igaz ditsőséget keresztényi 's polgári szent kötelességeinek serényes pontra való tellyesítésében helyhez-tetvén, tárgyának el-érését, a' tiszta erköltsnek egyenes uttyan keresi) bőv mezőt találhat köz haszonra adatott tehetségeinek gyakorlására, mely-lyekkel meg-áldotta a' Természet Ura; nemtsak ez a' tekintet gerjeszti mondom az én mái nagy örömemet, vagynak még ezen kívül, több más okok, több más tekintetek, a' mellyek engemet ezen Tekintetes Vármegyéhez vonszanak 's szorossabban köteleznek, a' mellynek ma törvényes igazgatásához fogván, illy nagy számmal egyben

gyült Tekint. Nms. Rendeit személy szeréat tisz-
telhetem.

(A' folytatása máttzor).

Tudósittás.

Minthogy a' Fels. Kir. Helytartó Tanátshat
Rendelése szerént, Professor *Vályi András* Ur, a'
T. N. Vármegyéknek, és Királyi Városoknak tu-
dósításaik után várakozni kéntelenítettett, e' vólt
az oka, hogy munkájának második kötettje, az
idén nyomtatásban el nem készült. El-telvén pe-
dig már egy esztendő a' várakozásban, senki ál-
tal sem vádoltathatik idővel. Imé jelentetik min-
den jó Hazafiaknak, hogy a' jövő 1798-dik esz-
tendőnek kezdetével, nemtsak a' második, hanem
a' harmadik kötet is, egymás után fog folytában
nyomtattatni, és így az egész munka, mintegy
fél esztendő alatt készen lesz, 's egy szerre fog az
érdemes vevő Uraknak kezeikhez szolgáltatattani.
Sőt abban is alkalmaztatja magát az említett Pro-
fessor Ur a' közönséges kívánsághoz, hogy mun-
káját nem négy, hanem három kötetben meg-rö-
vidítve nyomtattatja, és így kevesebb is lesz
az ár. A' hozzá tartozó földkép (*mappa*) is
el-készül az idő alatt, míg az egész Könyv ki lé-
szon nyomtatva, 's egyszermind ki ki meg-szerez-
heti magának. Kérettetnek annakokáért mind
azok a' jó Urak, a' kik valamelly tudósittással
kivánják e' munkát elő-segélieni, hogy azt még ez
esztendőben *Pestre* meg-küldeni méltóztassanak.

D. D. S.